

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4101-25-03/2013
P//13/189

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/189 Lokalizacja i budowa lądowych farm wiatrowych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.
Kontroler	1. Piotr Rydygier, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88280 z dnia 4.10.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Wróblew; kod pocztowy: 98-285, Wróblew 15; Regon 000550321.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Woźniak – Wójt Gminy Wróblew od 25.03.2011 r. Poprzednio Wójtem Gminy był Jan Musiałczyk – od 29.11.2006 do 17.12.2010 r., a od 28.12.2010 r. do 24.03.2011 r. funkcję Wójta Gminy pełniła Barbara Wyrwas, wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów, na podstawie art. 28f ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ¹ . (dowód: akta kontroli str. 3, 102)

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności:

- Gmina posiada „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wróblew”³, zawierające m.in. wskazanie obszarów lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach rolniczych;
- dochowana została procedura zmiany Studium, w ramach której m.in. przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko i sporządzono „Prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze”;
- wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach poprzedzone było przeprowadzeniem oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i sporządzeniem raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- raport sporządzony w pierwszym przeprowadzonym postępowaniu nie zawierał niektórych wymaganych ustawą elementów, ale w później prowadzonych postępowaniach nieprawidłowości te już nie wystąpiły;
- przyjęte wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wydane decyzje zawierały wymagane elementy.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego negatywnego wpływu na kontrolowaną działalność, nie powodowały negatywnych skutków finansowych, a dotyczyły:

¹ Dz.U. z 2013 r., poz. 594, z późn. zm.; dalej: „ustawa o sg.”

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej: „Studium”

- przekroczenia ustawowych terminów na wydanie postanowień stwierdzających obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz terminów na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- uwzględnienia, w pierwszym prowadzonym postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, który nie zawierał niektórych elementów wymaganych art. 66 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Obszar badany: Działania organów gminy w zakresie tworzenia i dokonywania zmian w dokumentach planistycznych w obszarze zagospodarowania przestrzennego gminy w związku z budową elektrowni wiatrowych

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Opis stanu faktycznego

Gmina Wróblew⁵ posiada „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wróblew”, którego ostatnia zmiana przyjęta została przez Radę Gminy Wróblew⁶ 29.12.2010 r.; wprowadzono zapisy dotyczące m.in. elektrowni wiatrowych, wymagane art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁷, wcześniej w Studium nie występujące. Wskazane obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych były terenami rolniczymi, całkowicie wyłączonymi spod zabudowy. Określono ograniczenia i zakazy obowiązujące przy ich budowie, m.in.:

- Elektrownie powinny być sytuowane w minimalnej odległości 500 m, z tolerancją 10%, od istniejącej lub projektowanej zabudowy mieszkaniowej, szkół, przedszkoli, obiektów ochrony zdrowia lub opieki społecznej. Zakazano lokalizacji nowej zabudowy o funkcji mieszkaniowej w odległości mniejszej niż 500 m od elektrowni.
- Odległość turbiny od terenów przeznaczonych pod zabudowę powinna zapewniać właściwy klimat akustyczny oraz ograniczenie oddziaływania na te tereny efektu światłocienia.
- Lokalizacja powinna być poprzedzona wykonaniem badań dotyczących m.in. migracji ptaków i nietoperzy. Nie dopuszczono lokalizacji elektrowni na terenach lęgowych, na terenach pełniących funkcję korytarzy ekologicznych oraz na terenach objętych formami ochrony przyrody.
- Założono ograniczenie liczby elektrowni do pięćdziesięciu.

Uchwalając zmianę Studium, RG rozstrzygnęła, stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy o pizp., o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionej przez Wójta uwagi, dotyczącej projektu zmiany Studium, wniesionej na podstawie art. 11 pkt 11 ww. ustawy. RG odrzuciła uwagę złożoną przez osoby występujące jako „Społeczny Komitet Przeciwników Budowy Farmy Wiatrowej w Dziebądowie, Tubądzinie i Inczewie”, które domagały się usunięcia z tekstu Studium zapisów dotyczących elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli, str. 4-26)

Wójt Gminy Wróblew wyjaśnił, że: „Przyjęta w Studium Uwarunkowań (...) minimalna odległość 500 m z tolerancją 10 % z uwagi na brak uregulowań

⁴ Dz.U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.; dalej: „ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku”

⁵ Dalej: „Gmina”

⁶ Dalej: „RG”

⁷ Dalej: „ustawa o pizp.” (Dz.U. z 2012 r., poz. 647, z późn. zm.)

prawnych, wynikała z analizy dostępnych publikowanych badań jakie zostały przeprowadzone w zakresie rozchodzącego się hałasu emitowanego przez turbiny wiatrowe, (przykładowe ogólnodostępne publikacje <http://wiatrowa.eu.interiowo.pl/> <http://www.czystaenergia.pl/pdf/poleko2009/26.pdf>). Ugruntowany pogląd w tym zakresie prezentowany był również przez pracowników Politechniki Łódzkiej która prowadziła w tym zakresie własne badania i w oparciu o które sugerowano optymalną odległość 500 m (przy czym minimalna odległość pozwalająca zachować normy hałasowe to 300-360 m.). Pogląd ten był prezentowany na spotkaniach pracowników Politechniki i osób zajmujących się problematyką planowania przestrzennego, w spotkaniu takim uczestniczyli także pracownicy biura opracowującego Studium dla Gminy Wróblew. Ponadto skoro Gmina Wróblew, podjęła temat pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł dopuszczając lokalizację turbin wiatrowych na jej terenie, zwiększenie odległości (ponad optymalną 500 m pozwalającą bez względu na tło akustyczne zachować normy hałasowe) powodowałoby automatycznie wyłączenie większych terenów spod potencjalnej zabudowy zagrodowej, jak i ograniczałoby w znacznym stopniu możliwość wskazania terenów pod realizację samych urządzeń pozyskujących energię odnawialną.”

(dowód: akta kontroli str. 442-443)

Przystąpienie do sporządzenia projektu zmiany Studium poprzedzone zostało stosowną uchwałą RG z 28.08.2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium, podjętą w związku z wnioskami o ustalenie warunków zabudowy dla terenów przyległych do realizowanego zbiornika wodnego na rzece Myi, potrzebą wyłączenia terenów spod zabudowy z uwagi na wpływające wnioski dotyczące budowy elektrowni wiatrowych oraz potrzebą wyznaczenia terenów, dla których należy opracować plany miejscowe.

(dowód: akta kontroli, str. 27-28, 60-63)

Wójt dochował związanej ze zmianą Studium procedury, określonej art. 11 ustawy o pizp.⁸, art. 54 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku oraz art. 23 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁹.

(dowód: akta kontroli, str. 56-59)

Gmina posiada 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nie zawierają zapisów odnoszących się do elektrowni wiatrowych. Plany te nie dotyczą terenów, na których w Studium zaplanowano lokalizację tych elektrowni.

Programy gospodarcze uchwalone przez RG na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o sg., tj.: „Strategia rozwoju Gminy Wróblew” przyjęta 8.12.2000 r. i „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wróblew na lata 2008-2015” przyjęty 29.10.2008 r., nie zawierały zapisów odnoszących się do problematyki elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli, str. 29-30)

Gmina posiada „Program ochrony środowiska dla Gminy Wróblew” przyjęty 26.08.2004 r., w którym przewidziano realizację, ze środków własnych, dwóch zadań dotyczących elektrowni wiatrowych:

- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego terenów pod lokalizację obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych – zadania tego nie zrealizowano; tereny pod lokalizację elektrowni wiatrowych wskazano natomiast w Studium;
- promowanie wśród mieszkańców wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, głównie kolektorów słonecznych, elektrowni wiatrowych i biogazowni – zadanie to

⁸ w brzmieniu obowiązującym od 15.11.2008 r. do 20.10.2010, w tym art. 11, pkt 8, lit. k dodany 16.07.2010 r.

⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 627

realizowano w ramach prowadzonych konsultacji społecznych i organizowanych spotkań z mieszkańcami.

W sprawie przyczyn nieuwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego Gminy terenów pod lokalizację obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych, w szczególności pod lokalizację elektrowni wiatrowych, Kierownik Referatu Infrastruktury wyjaśnił, że: „Zadanie (...) powinno być realizowane poprzez opracowanie nowych lub aktualizację obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego odnoszących się do terenów, na których planowana jest lokalizacja obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych. Opracowane i obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego nie obejmują terenów na których planowana jest lokalizacja wyżej wymienionych obiektów, zatem nie aktualizowano tych opracowań planistycznych.

Natomiast planowane uwzględnienie obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych w nowych planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego, wynikało z konieczności dostosowania się do stanu prawnego, w którym w ogóle możliwa byłaby realizacja tego typu obiektów. Obowiązująca wówczas interpretacja prawna i przyjmowane orzecznictwo wskazywało bowiem na konieczność łącznego spełnienia warunków określonych w art. 61 ust. 1 (w tym warunku „dobrego sąsiedztwa”) ustawy o pizp. (...) co jednocześnie przekładało się na możliwość realizacji wyłącznie w oparciu o plany zagospodarowania przestrzennego.

Pojawienie się w orzecznictwie nowej interpretacji [wyrok WSA w Poznaniu sygn. II SA/P 1003/08 z dnia 06.05.2009 r., (...)] ostatecznie ugruntowanej w oparciu o stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego [sygn. akt II OSK 310/10 z dnia 21 kwietnia 2010 r., (...)] zgodnie z którym uznano, że elektrownie wiatrowe są urządzeniami infrastruktury technicznej, co pozwoliło zgodnie z art. 61 ust. 3 cytowanej ustawy o pizp. na ustalanie warunków lokalizacji turbin wiatrowych w drodze decyzji o warunkach zabudowy, bez spełnienia warunków „dobrego sąsiedztwa”.

Po ugruntowaniu się wyżej wymienionej interpretacji, odstąpiono od opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających tereny na których planowana jest lokalizacja obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych, w tym turbin wiatrowych.”

(dowód: akta kontroli, str. 35-46, 53-55)

Uchwała RG z 29.12.2010 r. ws. uchwalenia Studium została przekazana Wojewodzie Łódzkiemu w terminie wymaganym art. 90 ust. 1 ustawy o sg. Wojewoda nie orzekł nieważności uchwały w trybie art. 91 ust. 1 ani nie zaskarżył jej do sądu administracyjnego na podstawie art. 93 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli, str. 31-34)

Uchwała RG z 29.12.2010 r. ws. uchwalenia Studium została przez 11 osób zaskarżona (pismo z 8.12.2011 r.) do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi, po uprzednim wezwaniu RG do jej uchylenia, jako niezgodnej z prawem. RG uchwałą z 20.12.2011 r. odmówiła spełnienia żądania skarżących. Sąd wyrokiem z 7.08.2012 r., prawomocnym od 7.09.2012 r., oddalił skargę.

(dowód: akta kontroli, str. 64-78, 105-109)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w ramach prac nad zmianą Studium

Opis stanu faktycznego

W ramach prac nad zmianą Studium przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, zgodnie z wymogiem art. 46 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

Dla potrzeb projektu zmiany Studium sporządzono, zgodnie z wymogiem art. 51 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, „Prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze”. Zakres i stopień jej szczegółowości został uzgodniony, zgodnie z wymogiem art. 53 ww. ustawy, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi i z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Łodzi. Prognoza zawierała elementy wymagane art. 51 ust. 2 ww. ustawy; nie przedstawiono tylko informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko ze względu na położenie Gminy w centralnej części Polski.

W prognozie przedstawiono przewidywane znaczące oddziaływania nowych inwestycji na środowisko, m.in. zwrócono uwagę na wystąpienie: przekształcenia walorów widokowych o lokalnym zasięgu w związku z budową na terenach rolnych elektrowni wiatrowych, stanowiących uciążliwość wizualną; emitowanego przez nie hałasu w północnej i centralnej części Gminy oraz możliwości zagrożenia z ich strony dla ornitofauny.

Prognoza stwierdza, że w wyniku zagospodarowania obszaru Gminy zgodnie z projektem Studium zagrożenia dla środowiska nie nastąpią lub zostaną znacząco zminimalizowane; na stan i funkcjonowanie poszczególnych komponentów środowiska pozytywnie wpłyną ustalenia Studium, m.in.: niedopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszarach łęgowych, na terenach korytarzy i węzłów ekologicznych oraz terenach objętych formami ochrony przyrody; wprowadzenie obowiązku przeprowadzania przed lokalizacją turbin wiatrowych badań dotyczących migracji ptaków i nietoperzy, występowania niektórych gatunków ptaków tzw. kolizyjnych (drapieżnych, migrujących nocą, wykonujących pokazy godowe) oraz opracowania analizy skutków oddziaływania elektrowni wiatrowych na populacje ww. zwierząt i środowisko przyrodnicze; zachowanie odpowiednich odległości przy lokalizacji elektrowni wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej, rekreacji indywidualnej, szkół przedszkoli, obiektów ochrony zdrowia i opieki społecznej, w celu zapewnienia im właściwego klimatu akustycznego; ograniczenie oddziaływania na ww. zabudowę efektu światłocienia; wprowadzenie konieczności ograniczenia ekspozycji na hałas i infradźwięki przy realizacji elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli, str. 47-52)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Koszty prac związane ze zmianą Studium

Opis stanu faktycznego

Opracowanie zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Gmina zleciła Pracowni Projektowania Przestrzennego, Architektki T. Brzozowska, A. Tomczak Spółka Partnerska w Łodzi. Ustalone wynagrodzenie, w kwocie 45.491,80 zł (55.500 zł z VAT), zostało zapłacone z budżetu Gminy: 19.425 zł w dniu 17.08.2010 r., 16.650 zł w dniu 26.10.2010 r. i 19.425 zł w dniu 30.12.2010 r.

(dowód: akta kontroli, str. 79-86)

Od podmiotów, wykazujących zainteresowanie inwestowaniem w energetykę wiatrową, Gmina otrzymała darowizny w łącznej kwocie 160.000 zł.

Darowiznę w kwocie 50.000 zł przyjęto w dniu 25.09.2009 r., przed dokonaniem zmiany Studium w dniu 29.12.2010 r., od Wind Field sp. z o.o. zgodnie z porozumieniem z 21.09.2009 r. Porozumienie stanowiło, że Wind Field sp. z o.o.,

prowadzący sprawy formalnoprawne związane z uzyskaniem pozwolenia na budowę elektrowni wiatrowych na terenie Gminy, dbając o pozytywny odbiór społeczny inwestycji, zobowiązuje się do przekazania 50.000 zł na realizację bieżących zadań własnych Gminy. Gmina zobowiązała się do wykorzystywania możliwie najkrótszych terminów działań formalnoprawnych związanych z prowadzeniem inwestycji oraz do organizacji negocjacji z właścicielami nieruchomości położonych w obszarze planowanych farm elektrowni wiatrowych. Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi w wystąpieniu pokontrolnym z 6.08.2012 r. zwróciła uwagę, iż zawierając porozumienie z 21.09.2009 r. z firmą Wind Field sp. z o.o., ówczesny Wójt Gminy Wróblew wykroczył poza kompetencje określone art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 ustawy o sg., gdyż działania formalnoprawne związane z realizacją inwestycji przez prywatnego inwestora czy też organizacja negocjacji z właścicielami nieruchomości, na których inwestor chce zlokalizować inwestycję, nie należą do zadań własnych gminy.

Zarzut, iż opracowanie Studium zostało sfinansowane przez potencjalnego inwestora, czyli niezgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o pizp., stanowiącym, iż koszty sporządzenia studium obciążają budżet Gminy, podniesiony został w ww. skardze 11 osób z 8.12.2011 r., oddalonej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi.

(dowód: akta kontroli, str. 64-78, 87-90, 110-125)

Pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w Sieradzu prowadzone było śledztwo, wszczęte po otrzymaniu 28.08.2011 r. zawiadomienia od osoby fizycznej o przestępstwie, w sprawie:

- Zaistniałego w okresie od 2010 r. do 21.07.2011 r. karalnego przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego w osobie Wójta Gminy Wróblew w postaci niezastosowania się do ustawy o pizp. poprzez doprowadzenie do sfinansowania Studium przez nieuprawniony podmiot gospodarczy i działanie w ten sposób na szkodę interesu publicznego, tj. czyn art. 231 §1 kk i art. 13 ustawy o pizp. w związku z art. 11 §2 kk.
- Przyjęcia korzyści majątkowej przez pracownika Urzędu Gminy Wróblew w związku z pełnieniem funkcji publicznej w zamian za działanie w interesie inwestora i zobowiązanie się do wykorzystania możliwie najkrótszych terminów działań formalnoprawnych związanych z budową elektrowni wiatrowych, tj. o czyn z art. 228 § 1 kk.

Śledztwo (sprawa 1 Ds.79/12, wcześniej 1 Ds.149/11) zostało prawomocnie umorzone.

(dowód: akta kontroli str. 401, 435-436)

Kolejne darowizny Gmina otrzymała po przyjęciu zmiany Studium:

- 10.000 zł w dniu 27.09.2011 r. od WINDPROJEKT sp. z o.o. zgodnie z porozumieniem z 16.05.2011 r. Porozumienie stanowiło, że WINDPROJEKT, prowadzący sprawy formalnoprawne związane z uzyskaniem pozwolenia na budowę elektrowni wiatrowych na terenie Gminy, przekaże 10.000 zł na wznowienie granic dróg oznaczonych jako działki nr 398, 102, 564/2 w Charłupi Wielkiej, dla potrzeb realizacji ww. inwestycji.

(dowód: akta kontroli, str. 91-93)

- 25.000 zł w dniu 10.11.2011 r. i 25.000 zł w dniu 21.03.2012 r. od WINDPROJEKT sp. z o.o. S.K.A. (dawniej WINDPROJEKT sp. z o.o.) zgodnie z umowami darowizny z 18.10.2011 r. i z 2.02.2012 r. Darczyńca przekazał darowiznę z przeznaczeniem dla Szkoły Podstawowej w Charłupi Wielkiej.

(dowód: akta kontroli, str. 93-97)

- 25.000 zł w dniu 5.09.2012 r. od EOLOS NORTH sp. z o.o. i 25.000 zł w dniu 11.09.2012 r. od Elektrowni Wiatrowych s.c., na podstawie umów darowizny z 3.09.2012 r. i 10.09.2012 r. Darczyńcy przekazali darowiznę z przeznaczeniem na zadania własne Gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 98-101)

Z tytułu podatku od nieruchomości od elektrowni wiatrowych Gmina uzyskała dochody:

- w latach 2009-2011 – 0,00 zł;
- w 2012 r. – 4.081 zł (od gruntu), co stanowiło 0,02% dochodów ogółem (17.565,9 tys. zł);
- w 2013 r. (I półrocze) – 95.357 zł, co stanowiło 1,1% dochodów ogółem (8.682,8 tys. zł), z tego 5.966 zł od gruntu i 89.391 zł od 4 elektrowni.

Do podstawy opodatkowania zaliczono: fundamenty, drogi i maszty elektrowni.

(dowód: akta kontroli, str. 103)

Przyszłe roczne wpływy z podatków od nieruchomości od elektrowni wiatrowych Urząd oszacował na kwotę 2.870.000 zł, przy założeniu wybudowania łącznie 41 elektrowni (70 tys. zł od jednej elektrowni).

(dowód: akta kontroli str.437)

Głównymi czynnikami motywującymi władze Gminy do zlokalizowania na jej terenie elektrowni wiatrowych, jak wyjaśnił Wójt Gminy, były:

- korzyści dla mieszkańców, którzy w dużej mierze utrzymują się z rolnictwa; w gminie rolniczej duże znaczenie ma rozwój inwestycji nieszkodzących środowisku, a przynoszących wymierne zyski gminie i rolnikom;
- wpływy z podatku, które umożliwią w większym zakresie realizację zadań inwestycyjnych w gminie.

(dowód: akta kontroli str. 438-439)

Wójt wszczął 24.10.2013 r. jedno postępowanie podatkowe, na podstawie art. 165 §1, §2, §4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁰, w sprawie zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za 2013 r. Użytkownik 4 elektrowni w dniu 21.01.2013 r. złożył deklarację podatku od nieruchomości, wykazując podstawę opodatkowania w kwocie 15.045.181 zł, a następnie złożył korektę zmniejszającą podstawę opodatkowania do kwoty 8.939.136 zł. Pomimo wezwań o złożenie wyjaśnień oraz dokumentów dotyczących danych wykazanych w deklaracji, podatnik nie udzielił żadnej odpowiedzi.

(dowód: akta kontroli str. 438-441)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Przyjęcie w dniu 25.09.2009 r. 50.000 zł darowizny zrodziło w odbiorze społecznym podejrzenie, o czym świadczy ww. skarga z 8.12.2011 r. (oddalona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi), iż opracowanie zmiany Studium sfinansował pośrednio potencjalny inwestor.

(dowód: akta kontroli, str. 64-78, 87-90)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze (punkty 1-3 niniejszego wystąpienia).

¹⁰ Dz. U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.

Obszar badany: Działania organów Gminy w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i ochronie zdrowia ludzi i zwierząt

4. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Opis stanu faktycznego

W okresie 2009 - 2013 (I półrocze) złożonych zostało 12 wniosków (9 w 2009 r., 2 w 2011 r. i 1 w 2012 r.) o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Dwa postępowania, dotyczące jednego wniosku z 2009 r. i jednego z 2011 r., zostały umorzone; w pozostałych sprawach Wójt nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określił zakres raportu. Wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zakończono 8 postępowań wszczętych w 2009 r. - dotyczyły lokalizacji 8 elektrowni na terenie Charlupi Wielkiej, Oraczewa i Tworkowizny oraz 1 postępowanie wszczęte w 2011 r., dotyczące farmy składającej się z 19 elektrowni, zlokalizowanej na gruntach wsi: Inczew, Kobierzyczo, Sędzice, Tubądzin i Dziebędów.

Do 30.09.2013 r. zrealizowano budowę 8 elektrowni (postępowania wszczęte w 2009 r.); dla 19 elektrowni, wchodzących w skład ww. farmy, inwestorzy otrzymali pozwolenia na budowę.

Wg stanu z 30.09.2013 r. toczyło się postępowanie wszczęte w grudniu 2012 r., dotyczące 3 elektrowni na gruntach wsi Kobierzyczo.

Wszystkie ww. elektrownie wiatrowe, jako instalacje o mocy 2 MW i wysokości nie mniejszej niż 30 m, kwalifikowane były, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko¹¹, do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 148-151)

Szczegółowym badaniem objęto 3 postępowania: RIT.7624/1/2009, RIT.7624/7/2009 i RIT.7624/10/2009 dotyczące elektrowni już wybudowanych, w dalszej części wystąpienia zwane sprawami: 1/2009, 7/2009 i 10/2009.

W powyższych postępowaniach Wójt postanowieniami z 2009 r., po zasięgnięciu wymaganych opinii, stwierdził obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz określił zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w pełnym zakresie, zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

(dowód: akta kontroli str. 152-160)

Raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w ww. sprawach opracowało Biuro Projektów Ochrony Środowiska ATMO-ex sp. z o.o. w Łodzi na zlecenie inwestora - firmy Windprojekt sp. z o.o. Ostateczne wersje raportów, po uzupełnieniach dokonanych na wniosek Starosty (w sprawie 1/2009) i na wnioski RDOŚ (sprawy 7/2009 i 10/2009) zostały przedstawione:

- w listopadzie 2009 r. w sprawie 1/2009 – raport dotyczył oddziaływania elektrowni o przewidywanej lokalizacji w Charlupi Wielkiej na działkach nr 595 i 596;
- w marcu 2011 r. w sprawie 7/2009 - raport dotyczył oddziaływania elektrowni o przewidywanej lokalizacji w Oraczewie na działkach nr 195 i 194;
- w marcu 2011 r. w sprawie 10/2009 - raport dotyczył oddziaływania elektrowni o przewidywanej lokalizacji w Tworkowiznie na działce nr 54.

Analiza zaktualizowanego raportu sporządzonego w postępowaniu 1/2009 wykazała, że:

¹¹ Dz.U. nr 257, poz. 2573, ze zm., obowiązujący do 15 listopada 2010 r.

- W charakterystyce przedsięwzięcia (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku) nie opisano za pomocą danych liczbowych wielkości terenu zajętego przez poszczególne elementy elektrowni (z wyjątkiem terenu zajętego przez budynek stacji pomiarowej - 9 m²); wielkości te wnioskodawca zamieścił w karcie informacyjnej przedsięwzięcia. Nie wskazano także wielkości terenu zajętego czasowo w trakcie budowy elektrowni. Nie opisano zagadnień związanych z transportem materiałów budowlanych, jak np. częstotliwość przejazdów, ilość i rodzaje pojazdów.
- Opisując główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy), nie przedstawiono przewidywanej ilości energii, jaka będzie produkowana przez elektrownię.
- W opisie przewidywanych rodzajów i ilości zanieczyszczeń (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy) nie określono ilości odpadów w trakcie eksploatacji elektrowni.
- Nie zamieszczono opisu istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych, ani nie zamieszczono wzmianki o ich niewystępowaniu, co było wymagane art. 66 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. Z decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Delegatura w Sieradzu nr WUOZ/SI-4432/104/10 z 19.05.2010 r., wydanej na etapie uzgadniania decyzji o warunkach zabudowy, wynika, że w sąsiedztwie planowanej elektrowni nie występują zabytki chronione.
- W opisie analizowanych wariantów (art. 66 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy) jako wariant alternatywny przedstawiono w raporcie (sporządzonym w 2009 r.) wariant „0” - niepodejmowania przedsięwzięcia. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku stwierdził później, w wyroku z dnia 24 marca 2011 r. o sygn. akt II SA/Gd 864/10¹², że: „W świetle art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...). Wariant niepodejmowania przedsięwzięcia nie może być uznany za racjonalny wariant alternatywny wobec wariantu wnioskodawcy”.
- Określając w raporcie przewidywane oddziaływanie na środowisko analizowanego wariantu (art. 66 ust. 1 pkt 6 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku) nie przedstawiono metod ograniczania oddziaływania akustycznego na etapie budowy i likwidacji elektrowni.
- W uzasadnieniu proponowanego przez wnioskodawcę wariantu nie wskazano jego oddziaływania na niektóre spośród elementów środowiska wyszczególnionych w art. 66 ust. 1 pkt 7 lit. a, b, c, d ww. ustawy, tj. na: grzyby i wodę; powierzchnię ziemi oraz klimat; dobra materialne; zabytki i krajobraz kulturowy. Nie wskazano wzajemnego oddziaływania między elementami, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 7 lit. a-d ww. ustawy, co było wymagane art. 66 ust. 1 pkt 7 lit. e.
- Raport nie zawierał porównania proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹³, co było wymagane art. 66 ust. 1 pkt 11 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.
- Nie wskazano trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport, co było wymagane art. 66 ust. 1 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, ani nie zamieszczono wzmianki o niewystąpieniu takich trudności.

(dowód: akta kontroli str. 161-168)

Później sporządzone zaktualizowane raporty, w postępowaniach 7/2009 i 10/2009, zawierały elementy wymagane art. 66 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji

¹² publ. w ONSA/WSA 2012 r., nr 3, poz. 48 oraz Lex nr 992985

¹³ Dz.U. z 2013 r., poz. 1232, ze zm., zwana dalej ustawą „Prawo ochrony środowiska”

o środowisku. W obu raportach w opisie planowanego przedsięwzięcia nie określono jednak powierzchni placu manewrowego i wielkości terenu zajętego czasowo w trakcie budowy elektrowni oraz nie przedstawiono przewidywanej ilości energii, jaka będzie produkowana przez elektrownie.

(dowód: akta kontroli str. 169-184)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Zaktualizowany raport w sprawie 1/2009 nie zawierał elementów wymaganych: art. 66 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (opisu istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych); art. 66 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy (racjonalnego wariantu alternatywnego); art. 66 ust. 1 pkt 7 lit. a, b, c, d ww. ustawy (oddziaływania proponowanego przez wnioskodawcę wariantu na: grzyby, wodę, powierzchnię ziemi, klimat; dobra materialne; zabytki i krajobraz kulturowy); art. 66 ust. 1 pkt 7 lit. e ww. ustawy (wskazania wzajemnego oddziaływania między elementami, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 7 lit. a-d); art. 66 ust. 1 pkt 11 ww. ustawy (porównania proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143 ustawy Prawo ochrony środowiska); art. 66 ust. 1 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (wskazania trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport).

Powyższe nieprawidłowości nie wystąpiły, jak wykazano powyżej, w później sporządzonych raportach, w postępowaniach 7/2009 i 10/2009.

(dowód: akta kontroli str. 161-168)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK niektóre z elementów wymaganych art. 66 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, przedstawionych w raporcie sporządzonym w postępowaniu 1/2009, nie zawierały informacji, aczkolwiek nie wymaganych wprost ww. przepisem, jednak istotnych dla oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, tj:

- w zakresie charakterystyki przedsięwzięcia (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku) - opisu za pomocą danych liczbowych wielkości terenu zajętego przez poszczególne elementy elektrowni; wskazania wielkości terenu zajętego czasowo w trakcie budowy elektrowni, opisu zagadnień związanych z transportem materiałów budowlanych, jak np. częstotliwość przejazdów, ilość i rodzaje pojazdów;
- w zakresie cech charakterystycznych procesu produkcyjnego (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy) - przewidywanej ilości energii, jaka będzie produkowana przez elektrownię;
- w zakresie przewidywanych rodzajów i ilości zanieczyszczeń (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy) - ilości odpadów w trakcie eksploatacji elektrowni;
- w zakresie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanego wariantu (art. 66 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy) - metod ograniczania oddziaływania akustycznego na etapie budowy i likwidacji elektrowni.

W przypadku zaktualizowanych raportów w postępowaniach 7/2009 i 10/2009 uwagi dotyczą nieokreślenia powierzchni placu manewrowego i wielkości terenu zajętego czasowo w trakcie budowy elektrowni oraz nieprzedstawienia przewidywanej ilości energii, jaka będzie produkowana przez elektrownie.

(dowód: akta kontroli str. 161-184)

5. Wnioski i decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

Szczegółowe badanie wniosków, złożonych w postępowaniach 1/2009, 7/2009 i 10/2009, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia oraz wydanych decyzji, wykazało, że:

- wnioski zawierały elementy wymagane wówczas art. 74 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, w zakresie w jakim wymagania te dotyczyły danych przedsięwzięć. Do każdego wniosku załączono: kartę informacyjną przedsięwzięcia w wymaganej ilości egzemplarzy, wraz z zapisem na informatycznym nośniku danych; poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencji gruntów w skali 1:5000 oraz wypis z ewidencji gruntów, obejmujące przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmujące obszar, na który będzie ono oddziaływać.
- Karty informacyjne zawierały informacje o planowanym przedsięwzięciu, w tym wymagane art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

(dowód: akta kontroli str. 227-236)

W ww. trzech postępowaniach, postanowienia stwierdzające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, wydane zostały z przekroczeniem 30 dniowego terminu określonego art. 65 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach w ww. postępowaniach wydane zostały z przekroczeniem terminów określonych art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 239-243)

Szczegółowe badanie decyzji 1/09, 7/09/2011 i 10/09/2011 wykazało, że:

- Decyzje zawierały elementy wymagane art. 107 § 1 i § 3 Kpa. W uzasadnieniu ww. decyzji podano m.in., zgodnie z wymogiem art. 87 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, informację o udziale społeczeństwa w postępowaniu – w wyznaczonym terminie nie wniesiono żadnych uwag.
- Określono elementy wymagane art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku: rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia; warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i użytkowania; wymagania dotyczące ochrony środowiska, konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym; nie przewidywano możliwości wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz wykluczono możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Nie stwierdzono potrzeby wykonania kompensacji przyrodniczej, o której mowa w art. 82 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. ustawy.
- Art. 82 ust. 1 pkt 2 lit. b ww. ustawy stanowi, że w przypadku gdy z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, organ wydający decyzję nakłada obowiązek takich działań. W decyzji 1/09 w powyższym zakresie nałożono jedynie obowiązek zapobiegania nadmiernemu pyleniu w przypadku stosowania i gromadzenia na terenie budowy materiałów sypkich oraz zobowiązano inwestora do korzystania z terenu ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich; nie nałożono obowiązków w zakresie monitorowania przedsięwzięcia na środowisko – na potrzebę nałożenia obowiązku monitorowania nie wskazywał również Starosta, uzgadniając postanowieniem z 12.11.2009 r. środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

¹⁴ Dz.U. z 2013 r., poz. 267, dalej zwany: „Kpa”

W pozostałych dwóch decyzjach zobowiązano inwestora do realizacji działań dotyczących zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, tj. do:

- monitorowania hałasu w otoczeniu instalacji oraz na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej, do momentu zakończenia pomiarów wynikających z zalecanej analizy porealizacyjnej, oraz przedstawienie wyników pomiarów w formie sprawozdania Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Łodzi, z częstotliwością raz na dwa lata;
- wykonania porealizacyjnego monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego, który obejmować ma cykl roczny, stanowiący replikę badań przedrealizacyjnych, oraz oceny skali zmian jakie nastąpiły i zaproponowania adekwatnych działań łagodzących w stosunku do zidentyfikowanych oddziaływań;
- przeprowadzenia monitoringu chiropterologicznego w celu m.in. zarejestrowania struktury gatunkowej, frekwencji występowania, wykorzystywania terenu w czasie żerowisk i migracji, tworzenia i rozpadu kolonii rozrodczych, śmiertelności w wyniku kolizji, wskazania kryjówek i miejsc hibernacji oraz zinterpretowania zgromadzonych wyników - oceny skali zmian jakie nastąpiły; zobowiązano inwestora do zaproponowania adekwatnego działania łagodzącego w stosunku do zidentyfikowanych oddziaływań;
- przeprowadzenia monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego trzykrotnie w ciągu pięciu lat od momentu oddania inwestycji do eksploatacji;
- podjęcia działań zapobiegawczych w formie m. in. okresowego lub trwałego wyłączenia turbin wiatrowych, zmian struktury użytkowania terenu, zmiany systemu nocnego oświetlenia siłowni, jeżeli podczas prowadzenia monitoringu zostanie stwierdzone negatywne oddziaływanie na chronione gatunki zwierząt, przekraczające rozmiary podane w raporcie o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

Zobowiązano Inwestora do przedkładania szczegółowego sprawozdania z przeprowadzonych monitoringu wraz z wynikami badań oraz wnioskami i wskazaniem działań zapobiegawczych Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Łodzi w terminie 2 miesięcy od dnia zakończenia każdego z cykli rocznych badań.

- Nie stwierdzono, na podstawie art. 82 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, z uwagi na niezachodzenie przypadku o którym mowa w art. 135 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska.
- W decyzji 1/09 nie przedstawiono stanowiska ws. konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę, co było wymagane art. 82 ust. 1 pkt 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku; Starosta, uzgadniając środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia, nie wskazał takiej konieczności. W decyzjach 7/09/2011 i 10/09/2011 stwierdzono, iż nie należy przeprowadzać ww. oceny w ramach postępowania ws. wydania pozwolenia na budowę.
- W ww. trzech decyzjach nałożono na wnioskodawcę, na podstawie art. 82 ust. 1 pkt 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej w zakresie klimatu akustycznego: W decyzji 1/09 postanowiono, że pomiary powinny być wykonane po zakończeniu rozruchu technologicznego i po każdej istotnej zmianie warunków pracy elektrowni, oraz że wyniki pomiarów należy przedstawić w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w terminie 30 dni od daty ich wykonania. W decyzjach 7/09/2011 i 10/09/2011 postanowiono, że analiza powinna być wykonana w terminie 6 miesięcy po oddaniu obiektu do użytkowania, a wyniki analizy przedstawione właściwemu organowi ochrony środowiska w terminie 12 miesięcy od dnia oddania obiektu do eksploatacji.

- Do ww. trzech decyzji załączono, wymaganą art. 82 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, charakterystykę przedsięwzięcia.
(dowód: akta kontroli str. 185-246)

Warunki realizacji ww. trzech przedsięwzięć, zawarte w uzgodnieniach dokonanych przez Starostę w postępowaniu 1/2009 i przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w postępowaniach 7/2009 i 10/2009, w tym dotyczące obowiązku wykonania analizy porealizacyjnej, zostały uwzględnione w wydanych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach.

(dowód: akta kontroli str. 185-276)

W okresie 2009-2013 (I półrocze) Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Sieradzu zawiadomiony został, na podstawie art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁵, o zakończeniu budowy 8 elektrowni wiatrowych na terenie gminy Wróblew. Eolos North sp. z o.o. w dniu 10.12.2012 r. zawiadomiła o zakończeniu budowy 4 elektrowni, w tym ww. elektrowni w Oraczewie (postępowanie 1/2009) - zaświadczenia o braku sprzeciwu do ww. zawiadomień PINB wystawił 10.12.2013 r. W marcu 2013 r. Elektrownie Wiatrowe s.c. zawiadomiła o zakończeniu budowy 4 elektrowni, w tym ww. elektrowni w Charłupi Wielkiej i Tworkowiznie (postępowania 7/2009 i 10/2009).

(dowód: akta kontroli str. 277-279)

Z informacji udzielonej przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Łodzi wynika, iż do końca 2013 r. do RDOŚ nie wpłynęły sprawozdania z ww. monitoringów i analiz porealizacyjnych, od użytkowników wybudowanych elektrowni wiatrowych na terenie gminy Wróblew.

(dowód: akta kontroli str. 444-445)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ww. trzech postępowaniach, postanowienia: RIT.7624/1/09 z 3.06.2009 r., RIT.7624/7/09 z 12.08.2009 r. i RIT.7624/10/09 z 12.08.2009 r., stwierdzające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, wydane zostały z przekroczeniem 30 dniowego terminu określonego art. 65 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Postanowienia te wydano odpowiednio po 55, 49 i 42 dniach od wszczęcia postępowania, po odliczeniu terminów, o których mowa w art. 35 § 5 Kpa.
2. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach w ww. postępowaniach wydane zostały z przekroczeniem terminów określonych art. 35 Kpa, który w ust. 1 stanowi, że organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki, a w § 3., że załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Czas załatwienia spraw, tj. wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nr nr: 1/09 z 29.12.2009 r., 7/09/2011 z 31.05.2011 r. i 10/09/2011 z 31.05.2011 r. wynosił, po odliczeniu terminów, o których mowa w art. 35 § 5 Kpa, odpowiednio 97, 100 i 93 dni.

Inspektor, która prowadziła ww. postępowania i podpisała z up. Wójta decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, wyjaśniła, że:

– w postępowaniu 1/2009 powodem niedotrzymania terminów na wydanie ww. postanowienia i decyzji było skomplikowanie sprawy oraz prowadzenie postępowania w sprawie elektrowni wiatrowej po raz pierwszy, niedługo po wdrożeniu nowych przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku

¹⁵ Dz.U. z 2013 r., poz. 1409, ze zm.

(ustawa weszła w życie 15.11.2008 r., a wniosek został złożony w dniu 24.03.2009 r.);

– w postępowaniach 7/2009 i 10/2009 przyczyną niedotrzymania terminów było nagromadzenie dużej ilości pracy, w tym niemal jednocześnie 6 wniosków w sprawie ustalenia uwarunkowań środowiskowych dla turbin wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 239-243)

6. Stan faktyczny wybudowanych elektrowni

Opis stanu faktycznego

W trakcie przeprowadzonych 3.12.2013 r. oględzin 3 elektrowni wiatrowych będących przedmiotem ww. postępowań 1/2009, 7/2009 i 10/2009, zlokalizowanych w Charlupi Wielkiej – działki 595 i 596; Oraczewie – działki 195 i 194; Tworkowiznie – działka nr 54 oraz elektrowni zlokalizowanej w Charlupi Wielkiej na działce nr 88, ustalono, że: elektrownie te posadowione są na terenach rolnych; w promieniu ok. 50 m od masztów nie stwierdzono obecności martwych ptaków lub nietoperzy.

Odległości elektrowni od najbliższej zabudowy spełniały wymogi określone w Studium - minimalna odległość 500 m z tolerancją 10%, od istniejącej zabudowy mieszkaniowej, szkół, przedszkoli, obiektów ochrony zdrowia lub opieki społecznej.

Odległości ww. elektrowni od najbliższych budynków mieszkalnych, ustalone na podstawie mapy cyfrowej „EWOPIS wersja 5 dla gmin EWMAPA View”, wynosiły:

- Elektrownia w Charlupi Wielkiej na działkach nr 595 i 596 - odległość wg mapy 630 m; w karcie informacyjnej przedsięwzięcia około 600 m.
- Elektrownia w Oraczewie na działkach 195 i 194 – odległość wg mapy 575 m; w karcie informacyjnej około 550 m.
- Elektrownia w Tworkowiznie na działce 54 – odległość wg mapy 590 m; w karcie informacyjnej przedsięwzięcia około 550 m.
- Elektrownia w Charlupi Wielkiej na działce nr 88 - odległości wg mapy 519 m; w karcie informacyjnej około 500 m.

Na mapie Studium wskazano graficznie 42 lokalizacje pod elektrownie wiatrowe, w tym 10 na terenie Charlupi Wielkiej, Oraczewa i Tworkowizny, bez wskazania numerów działek. Porównanie lokalizacji ww. 4 elektrowni w terenie i ich lokalizacji na ww. mapie cyfrowej „EWOPIS wersja 5 dla gmin EWMAPA View” z mapą Studium wykazało, że posadowiono je na terenach wskazanych w Studium pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 280-288)

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi Delegatura w Sieradzu przyjął telefonicznie jeden wniosek, w dniu 6.09.2013 r., o podjęcie interwencji – sprawdzenie emisji hałasu od elektrowni wiatrowej w miejscowości Tworkowizna na działce nr 17. W udzielonej odpowiedzi WIOŚ poinformował m.in., że: „Pomiary emisji hałasu powinny być wykonane przy dużej wydajności generatora, która występuje przy wietrze powyżej 5 m/s, tj. takim podczas którego w myśl obowiązującej metodyki referencyjnej (...) nie wykonuje się pomiarów hałasu w środowisku (...) WIOŚ nie ma możliwości zgodnie z obowiązującą metodyką referencyjną i dysponując standardową aparaturą pomiarową przeprowadzenia tego typu pomiarów. (...) W sytuacji gdy w danych warunkach nie można uzyskać wyniku za pomocą pomiarów bezpośrednich badanie prowadzi się metodą obliczeniową. (...) Na potrzeby wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przeprowadzona była ocena oddziaływania akustycznego metodą obliczeniową. Wynika z niej, że projektowane przedsięwzięcie nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na granicy wymagającej ochrony przed hałasem.

(dowód: akta kontroli str. 289-292)

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi zwróciła się w dniu 9.12.2013 r. do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi o przeprowadzenie kontroli doraźnej w zakresie pomiarów i oceny poziomu hałasu, na terenie szkoły podstawowej w Charłupi Wielkiej oraz w budynku mieszkalnym, emitowanego przez elektrownie wiatrowe. PWIS w Łodzi poinformował Delegaturę pismem z dnia 18.12.2013 r., że: przeprowadzono kontrolę doraźną, jednak nie dokonano pomiarów hałasu z powodu słabego wiatru i wyłączenia turbin; pomiary wraz z oceną poziomu hałasu przenikającego do wnętrza budynków zostaną wykonane, kiedy pozwolą na to warunki pogodowe, podczas pracy elektrowni wiatrowych; wyniki pomiarów wraz z oceną poziomu hałasu zostaną przekazane Delegaturze.

(dowód: akta kontroli str. 293-298)

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Sieradzu w uzasadnieniu rozstrzygnięcia SKO.401/504,505/OC/13 z 7.06.2013 r., w którym utrzymało w mocy wcześniejszą decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach nr 6/11/2012 z 31.01.2012 r., przywołało uzyskaną w toku postępowania informację z Laboratorium Badawczego Akustyki Politechniki Wrocławskiej, z której wynika, iż obecnie w Polsce nie ma referencyjnej metodyki obliczeniowej pozwalającej na określenie przewidywanego oddziaływania w środowisku hałasu infradźwiękowego danego przedsięwzięcia, nie ma również referencyjnej metodyki wykonywania pomiarów hałasu infradźwiękowego w środowisku do celów kontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 391)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

7. Skargi i wnioski

Opis stanu
faktycznego

W rejestrze skarg i wniosków odnotowano w latach 2009-2013 (do 30 września) wpływ 8 skarg lub wniosków, w tym 2 skargi zbiorowe, przekazane RG przez Łódzki Urząd Wojewódzki we wrześniu 2011 r., dotyczyły farmy wiatrowej „Wróblew 1”, której budowę planowano na terenie miejscowości: Tubądzin, Inczew, Dziebędów, Kobierzyczo i Sędzice. Jedną skargę złożyli mieszkańcy wsi Sędzice i Kobierzyczo, a drugą Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Sieradzkiej i mieszkańcy wsi Orzeżyn. Skarżący przedstawili zarzuty dotyczące:

– Treści raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, m.in.: za nieprawidłowe uznali sfinansowanie raportu przez inwestora; podaną w raporcie odległość elektrowni od zabudowań mieszkalnych - 500 m uznali za niewystarczającą, żądali zapewnienia odległości min. 3.000 m; wyrazili obawy o wpływ elektrowni wiatrowych na cenę ziemi, zwrócili uwagę na brak możliwości uzyskania pozwolenia na budowę na gruntach sąsiadujących z elektrowniami; zarzucili, iż analiza oddziaływania akustycznego została przeprowadzona w oparciu o dane teoretyczne i nie jest poparta badaniami przeprowadzonymi w miejscu lokalizacji elektrowni. Autorom raportu zarzucono sporządzenie go zgodnie z oczekiwaniami inwestora.

– Procedury sporządzenia Studium, m.in: uznali za nieprawidłowe zaktualizowanie Studium na wniosek inwestora i sfinansowanie przez niego projektu zmiany Studium; za niewystarczający uznali udział czynnika społecznego w procedurze zmiany Studium – wyrazili pogląd, iż nie został dochowany wymóg dokonania ogłoszenia, o wyłożeniu projektu zmiany Studium do publicznego wglądu, w sposób zwyczajowo przyjęty, ponieważ mieszkańcy poszczególnych gospodarstw nie zostali bezpośrednio zawiadomieni przez sołtysa.

– Zarzucono Wójtowi niesprawdzenie inwestora pod względem finansowym.

RG rozpatrzyła ww. skargi i uchwałą z 26.11.2011 r. uznała je za niezasadne. Stwierdziła m.in., iż: strony postępowania zgłaszają uwagi do nieukończonego jeszcze raportu; procedura zmiany Studium została zakończona, a uchwała o jego zmianie nie była kwestionowana; brak jest podstaw prawnych do badania przez Wójta potencjału finansowego inwestora.

Pozostałe skargi nie dotyczyły elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli, str. 126-147)

Środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy 19 elektrowni wiatrowych „Wróblew 1” Wójt ustalił decyzją nr 6/11/2012 z 31.01.2012 r. Od powyższej decyzji złożone zostały do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu odwołania: 158 mieszkańców Kobierzycza – odwołania o identycznej treści; 114 mieszkańców Sędzic i Piotrowic o identycznej treści; 19 mieszkańców Kawęczynka i Kolonii Kawęczynek; dwa odwołania złożone przez pojedyncze osoby fizyczne, dwa odwołania złożone przez reprezentujących 6 i 3 osoby fizyczne.

Decyzja Wójta została utrzymana w mocy decyzją SKO z dnia 31.05.2012 r. – po rozpatrzeniu odwołań osób uznanych za strony postępowania, odrębną zaś decyzją z 31.05.2012 r. SKO umorzyło postępowanie odwoławcze wszczęte odwołaniami osób nie będących stronami postępowania. Na ww. decyzje SKO zostały wniesione Skargi do WSA w Łodzi, który wyrokiem z 21.02.2013 r. uchylił zaskarżone decyzje – w ocenie Sądu Kolegium powinno rozpoznać łącznie wszystkie odwołania i podjąć w ich przedmiocie jedną decyzję, obejmującą również rozstrzygnięcie co do odwołań wniesionych przez osoby, którym nie można przypisać przymiotu strony postępowania. Kolegium decyzją z 7.06.2013 r. nr SKO.401/504,505/03/13 umorzyło postępowanie odwoławcze wszczęte odwołaniami osób nie będących stronami postępowania oraz, po rozpatrzeniu odwołań wniesionych przez strony postępowania, utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję. Kolegium m.in. stwierdziło, że zaskarżona decyzja Wójta jest prawidłowa, a postępowanie ją poprzedzające przeprowadzono zgodnie z wymogami ustawy. Odnosząc się do zarzutów podniesionych w odwołaniach Kolegium stwierdziło, że zasadny był zarzut niepodpisania protokołu z rozprawy z udziałem społeczeństwa przez wszystkie osoby biorące w niej udział, co stanowiło naruszenie art. 68 § 2 Kpa, jednak charakter uchybienia nie uzasadniał przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

Ww. decyzja Kolegium z 7.06.2013 r. została zaskarżona do WSA w Łodzi przez 3 osoby fizyczne. Sąd wyrokami z dnia 10.12.2013 r. II SA/Łd844/13, II SA/Łd845/13 i II SA/Łd846/13 (nieprawomocne na dzień niniejszej kontroli – 2.01.2014 r.) oddalił ww. skargi.

(dowód: akta kontroli str. 325-434)

8. Kontrole zewnętrzne

Opis stanu
faktycznego

Poza przedstawioną w punkcie 3 niniejszego wystąpienia kontrolą kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych, przeprowadzoną przez RIO w Łodzi w 2012 r., żadna z pozostałych kontroli zewnętrznych zrealizowanych w okresie 2009-2013 (do 30 września) nie obejmowała swoim zakresem problematyki elektrowni wiatrowych. RIO nie przedstawiała w wystąpieniu pokontrolnym wniosków dotyczących elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli, str. 125)

W latach 2009-2013 w Gminie nie prowadzono audytu wewnętrznego; Gmina nie miała takiego obowiązku, ponieważ kwoty przychodów i dochodów lub wydatków

i rozchodów nie przekraczały kwot określonych art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶.

(dowód: akta kontroli, str. 104)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze (punkty 4-8 niniejszego wystąpienia).

Obszar badany: Zapewnienie udziału społeczeństwa w procedurze lokalizacji farm wiatrowych oraz transparentności postępowania organów Gminy w tej sprawie

9. Zapewnienie udziału społeczeństwa w procedurze lokalizacji elektrowni wiatrowych

Opis stanu faktycznego

W dokumentacji gminy nie określono procedury podawania do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty, wymaganych informacji. Wójt wyjaśnił, że: „Gmina Wróblew nie ustalała własnych zasad dotyczących sposobu informowania społeczności lokalnej (podania do publicznej wiadomości), natomiast ogłoszenie ze wskazaniem ustawowym „w sposób zwyczajowo przyjęty” w praktyce oznacza sposób istniejący od ponad 20 lat, jako stosowany wraz z ustanowieniem Samorządu lokalnego. Sposób ten polega na poinformowaniu mieszkańców gminy poprzez: przekazanie informacji Sołtysowi, celem jej wywieszenia na tablicy ogłoszeń danego sołectwa, wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, a wraz z rozwojem informatyzacji sposób ten został poszerzony o zamieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto jeżeli przepis szczególnie tak stanowi (np. art. 11 pkt 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) bądź w przypadku przedsięwzięcia wykraczającego poza granice gminy, informację zamieszcza się również w prasie o odpowiednim zasięgu. Gmina Wróblew realizując obowiązek podania informacji do publicznej wiadomości stosuje się do wyżej wymienionych zasad. Potwierdzenie podania informacji do publicznej wiadomości jest dokumentowane poprzez odpowiednio, załączenie do treści informacji zwrotnego potwierdzenia odbioru od Sołtysa, informację o terminie zamieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy (zamieszczoną przez pracownika odpowiedzialnego za podanie informacji), wydruk potwierdzający zamieszczenie w BIP lub wycinek z prasy lokalnej.”

(dowód: akta kontroli str. 442-443)

Po podjęciu przez RG uchwały z 28.08.2009 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium, Wójt zrealizował obowiązki wymagane art. 11 pkt 1 i 10 ustawy o pizp.:

- ogłoszenia o podjęciu ww. uchwały wraz z określeniem formy, miejsca i terminu składania wniosków dotyczących zmiany Studium;
- ogłoszenia o wyłożeniu projektu zmiany Studium do publicznego wglądu oraz zorganizowaniu dyskusji publicznej nad przyjętymi w tym projekcie rozwiązaniami; na dyskusję nikt nie przybył.

(dowód: akta kontroli str. 56-59)

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nr nr: 1/09, 7/09/2011 i 10/09/2011 Wójt podał do publicznej wiadomości informacje wymagane art. 33 ust. 1 pkt 1 do 8 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Podanie do publicznej wiadomości nastąpiło w formach określonych art. 3 ust. 1 pkt 11: lit. a ww. ustawy - na stronie BIP; lit. b - poprzez obwieszczenie na tablicy ogłoszeń

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 885, ze zm.

w siedzibie Urzędu; lit. c - przekazano do obwieszczenia sołtysom miejscowości, w których planowano realizację przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 299-303)

Opinię publiczną poinformowano, stosownie do wymogu art. 85 ust. 3 i art. 3 ust. 1 pkt 11 lit. a, b, c ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, o wydanych ww. decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach, możliwości zapoznania się z ich treścią oraz dokumentacją sprawy, poprzez zamieszczenie zawiadomień na stronie bip, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu oraz przekazanie zawiadomień - do obwieszczenia - sołtysom miejscowości, w których planowano realizację przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 312-319)

Ustalone
nieprawidłowości
Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli rozważenia wymaga wprowadzenie pisemnej procedury ogłaszania w sposób zwyczajowo przyjęty informacji, których podanie do publicznej wiadomości jest wymagane przepisami prawa.

10. Własność gruntów pod lokalizację farm wiatrowych

Opis stanu
faktycznego

Wśród właścicieli działek, na których wybudowano już 8 elektrowni oraz właścicieli działek na których zaplanowano budowę 19 elektrowni (wydano już decyzje o warunkach zabudowy), nie występują osoby o nazwiskach tożsamyh z nazwiskami: Wójta, poprzedniego Wójta, Przewodniczącego RG, Kierownika Referatu Infrastruktury Technicznej, w którym prowadzono postępowania dotyczące elektrowni wiatrowych, Inspektora w ww. referacie, prowadzącego postępowania i podpisującego z upoważnienia Wójta decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzje o warunkach zabudowy.

Wójt, Przewodniczący RG, Kierownik Referatu Infrastruktury Technicznej i ww. inspektor zeznali, że: nie są właścicielami gruntów na terenie Gminy, na których wybudowane zostały elektrownie wiatrowe, ani gruntów na których planowane jest wybudowanie elektrowni wiatrowych, a dla których wydane zostały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach; właścicielami ww. gruntów nie są również ich małżonkowie i powinowaci do drugiego stopnia; nie posiadają powiązań rodzinnych ani żadnych innych z inwestorami elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 304-311)

Postępowanie, przygotowanie i wydawanie z upoważnienia Wójta decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz decyzji o warunkach zabudowy należało do obowiązków jednej osoby – Inspektora ds. gospodarki przestrzennej i gospodarki gruntami w Referacie Infrastruktury Technicznej.

(dowód: akta kontroli str. 320-324)

Ustalone
nieprawidłowości
Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli uważa, że niewskazane jest, aby pracownik wykonujący obowiązki w zakresie prowadzenia postępowań i przygotowania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz decyzji o warunkach zabudowy, posiadał również uprawnienia do ich podpisywania. Zdaniem NIK nadmiar kompetencji w ręku jednego urzędnika może sprzyjać zaistnieniu zjawiska korupcji. Procedura administracyjna powinna być tak zorganizowana, aby podejmowane w drodze

decyzji rozstrzygnięcia były kontrolowane systematycznie, a nie tylko w trybie kontroli instancyjnej, gdy ktoś się od decyzji odwoła.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze (punkty 9 i 10 niniejszego wystąpienia).

Wnioski pokontrolne

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁷, wnosi o:

1. zapewnienie przestrzegania ustawowych terminów wydawania decyzji i postanowień;
2. poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatura w Łodzi o efektach postępowania podatkowego wszczętego 24.10.2013 r. w sprawie zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za 2013 r., należnego od użytkownika 4 elektrowni;
3. rozdzielenie, pomiędzy różne osoby, obowiązków polegających na prowadzeniu postępowań i przygotowaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz decyzji o warunkach zabudowy, od uprawnień do podpisywania tych decyzji;
4. wprowadzenie pisemnej procedury ogłaszania informacji, których podanie do publicznej informacji jest wymagane, w sposób zwyczajowo przyjęty.

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

**Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków**

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 4 lutego 2014 r.

Kontroler
Piotr Rydygier
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

¹⁷ Dz.U. z 2012 r., poz.82, ze zm.